

Ds A. Gootjes, Borne

Exodus 3: 1 – 10

Johannes 2: 23 – 3: 21

ATK 26-05-2013

Lieve mensen van God!

Het is nacht als Nicodemus bij Jezus komt en Hem wil spreken.
De nacht is 'de moeder van de rust' zegt men,
dan laten wij onze bezigheden los en slapen wij.
Maar in de nacht kan ons ook onrust overvallen,
zorg en angst kan ons uit de slaap houden.
De nacht-zijde van ons leven, de nacht-zijde van onze wereld
kan soms levensgroot op ons afkomen,
zo groot dat wij er niet meer overheen kunnen kijken.
In de bijbel wordt de nacht ook wel gezien
als tijdstip van meditatie en studie van de bijbel.
Zoals in psalm 1 de mens zalig-gesproken wordt
die Gods Woord/Thora overpeinst bij dag en bij nacht.....
Gelukkig de mens die in het donker opengaat
voor licht en oriëntatie van Godswege...
Het is ook vaak in de nacht dat mensen grote besluiten hebben genomen
en grote ontdekkingen zijn gedaan.

Er wordt wel gezegd:
het is Paasnacht als Nicodemus bij Jezus komt.
Immers was het in Jeruzalem op het Joodse Paasfeest / Pesach,
dat vele mensen tot geloof kwamen omdat zij Jezus' wondertekenen zagen.
Maar Jezus vertrouwde zich niet aan hen toe, lazen we (2:21-23),
want Hij weet wat alles in mensen omgaat...
Je zou kunnen zeggen:
Jezus kent ons geloof mét onze onhelderheid,
besluiteloosheid en onze menselijke weifelingen.
Hij kent de nacht-zijde van onze wereld, van ons leven,
de nacht-zijde van ons hart en van ons geloof.
Maar ook in die nacht kan licht ontstaan!
Temidden van onze zorgen kan vertrouwen ontkiemen.

Jezus noemt Nicodemus het geheim van dat vertrouwen:
alleen wie opnieuw geboren wordt kan het Koninkrijk van God zien.
Raadselachtig is dat! Opnieuw geboren worden, opnieuw beginnen...
Nicodemus verbaast zich: kan ik opnieuw de moederschoot ingaan?
Met andere woorden:
Je kunt je leven toch niet overdoen?
Het is toch gevormd (en misvormd...)
door vele mensen en vele gebeurtenissen -
door al onze jaren heen?
Dat kun je toch niet tenietdoen?
Misschien helpt het ons, als we weten dat 'opnieuw' geboren worden
ook vertaald kan worden als: 'van omhoog' geboren worden.
Dat we van bovenaf geboren worden, vanuit de hemel, vanuit Gods Geest.

We hoorden hoe God vanuit de brandende braamstruik zich aan Mozes liet kennen.
Dat Hij van omhoog/vanuit de hemel terdege had gezien de ellende van z'n volk
en gehoord hun jammerklacht.

Dat Hij vanuit de hoge zou neerdalen om hen te bevrijden
uit de duistere Egyptische macht van angst en slavernij.
Bij die bevrijding zou Mozes ingeschakeld worden.
Zijn leven zou omgevormd worden van schaapherder tot mensenherder.
Het wonder van redding en bevrijding wil geschieden
in mensen en door mensen heen.
Wij kunnen niet in een toeschouwersrol leven,
wij worden deelnemer-gemaakt als Gods liefde onze wereld wil redden!
Dat zou niets minder dan een nieuwe geboorte betekenen voor Mozes,
wat hij niet 1-2-3 bevatten kon...
Hij was immers geen goed spreker, hoe kon hij dan naar de Farao moeten gaan?
Een heel gesprek tussen Mozes en God volgt...
Maar hem wordt uiteindelijk toch vertrouwen geschonken om op weg te gaan.
Telkens opnieuw – vanuit het vuur uit de hemel,
dat de brandende braamstruik niet verteerde
en waar Mozes tijdens de tocht telkens naar terugkeerde
en het gesprek zocht met zijn Heer..

Je zou kunnen zeggen dat Jezus heel realistisch is:
Er is redding nodig voor onze wereld, dat is de inzet van Gods liefde
Daarom heeft Hij zijn zoon gezonden, dat is Jezus' inzet tot het uiterste.
Jezus weet dus van de wonden en kwetsuren die wij in het leven opdoen.
Hij weet van de boosheid die soms in ons woekert en zich een weg zoekt.
Hij weet van de zorgen die ons 's nachts wakker houden.
Hij weet dat wij vaak twijfelen of het wel goed komt met onze wereld,
of wij de velerlei crises
(niet alleen economisch, maar ook ten aanzien van ons milieu,
van de politieke stabiliteit en voortgang en van de wereldvrede)
of wij die wel te boven kunnen en zullen komen.
Het nieuwe vertrouwen dat Gods Koninkrijk komt èn al midden onder ons gekomen is,
dat Gods Geest waait waarheen zij wil,
(wij weten niet vanwaar en waarheen, maar horen
wel het geluid)
en dat dat ons diep kan raken
en dat wij van die beweging zelf deel uit mogen maken,
dát kan ons uittillen boven al onze zorgen.

Tegenover onze zorgen stelt Jezus dus niet een soort optimisme:
zo van: 'het is allemaal niet zo erg, het zal allemaal niet zo'n vaart lopen'
Tegenover onze zorgen stelt Jezus veeleer geloof
dat weet heeft van de ongewisheid van de toekomst
en dat toch standhoudt in alle raadselen en zinloosheid.
Het is geen stoer geloof, dat zegt:
'ondanks alle tegenslagen blijf ik stug op mijn benen staan,
ik word er alleen maar sterker van'
Het is een geloof dat eerder zal zeggen:
'Ik val en vaak ben ik machteloos,
maar U raapt mij op'
Mijn verstand staat stil bij het lijden wat in deze wereld gebeurt,
het is té erg,
maar U laat mij niet begaan, U neemt me bij de hand,
uw liefde heeft in Christus haar weg gevonden en zal die steeds vinden
in het grootste donker'.

Ik herinner mij dat iemand mij ooit vroeg,
het was nog in mijn middelbare schooltijd:
'Arie, ben jij een kind van God?'
Recht op de man af...

Ik heb vast iets gestameld van
'ik weet het niet..., ik geloof van wel'...
Maar ondertussen werkte die vraag door
en dwong me tot een persoonlijk antwoord.
Ik dacht na over wat dat dan wel betekenen zou.
Een verlangen om belijdenis van mijn geloof te gaan doen werd aangewakkerd.
Er kwam sindsdien iets over me van dat nieuwe vertrouwen,
een koninklijk besef van vrijheid.
Ik werd daardoor niet meteen een 'beter mens'
dat is ook niet het belangrijkste,
maar ik werd er wel anders en vrijmoediger door.

In ons verhaal komen we van Nicodemus zijn antwoord niet meer te weten,
misschien ook omdat het om ons antwoord gaat.
Wel komt Nicodemus nog voor in hoofdstuk 7 (50)
waar hij het opneemt voor Jezus als hij zegt
dat het onwettig is om iemand te veroordelen
zonder hem/haar persoonlijk te leren kennen in een ontmoeting.
Dat had hij dus ook gedaan, zijn broeders/Farizeeën wilden
dat niet (allemaal) – sommigen waren ook enthousiast.
En als Jezus gestorven is komt hij met Jozef van Arimethea
om Jezus te begraven en eer te bewijzen met 100 pond mirre en aloë.
Het nachtelijk gesprek had dus geleidelijk-aan doorgewerkt!

We leven de zondag na Pinksteren
en in oude tijden werden wel ambtsdragers bevestigd
juist nu: met het feest van de Geest in de rug
kan het vuur verdergaan in ons
als wij 'ja' zeggen tegen een vraag om mee te doen
aan Gods Koninkrijk.

Bij de taken die ik in m'n leven voor me zie,
bij al wat m'n hand vindt om te doen
hoeft vanuit het Evangelie van vanmorgen
onze vraag niet te zijn vol angst en twijfel:
'of God mij zal helpen?'
Er geldt meer een andere vraag,
en die is veel nieuwsgieriger en vrolijker:
'Hoe zal God mij, hoe zal God ons helpen?'
Want de Geest waait waarheen zij wil!
Onmogelijkheden (bij de mensen) worden (bij God en door zijn Geest) mogelijk,
Een door God gezegende wordt zelf weer anderen tot zegen,
dat kan niet anders.
Zo komt God steeds met stille overmacht
en Hij neemt voor lief ons onvermogen.
Amen.

Bron (o.a.): Postille 60 (2008), p. 170 (ds Annette Melzer)